

Juryrapport – Vlandis Digitaal Skills Paspoort voor Vakmensen

De jury van de Crack in the System Award 2025 heeft unaniem besloten de prijs toe te kennen aan het Vlandis Digitaal Skills Paspoort voor Vakmensen, vanwege de uitzonderlijke bijdrage aan een eerlijker, transparanter en toekomstbestendig arbeidsmarkt- en onderwijsecosysteem dat talent centraal stelt.

Motivatie van de jury

De Crack in the System Award is bedoeld voor organisaties die niet alleen een probleem signaleren, maar er dwars doorheen breken met een vernieuwende aanpak. In een arbeidsmarkt waarin vakmensen cruciaal zijn en tegelijkertijd structureel worden geconfronteerd met diplomadempels, onzichtbare vaardigheden en gebrekkige overstapmogelijkheden, biedt Vlandis met het Digitaal Skills Paspoort (DSP) een baanbrekend antwoord.

DSP begint bij een simpele maar revolutionaire gedachte: een vakmens is meer dan een diploma, en vaardigheden verdienen het om zichtbaar en overdraagbaar te zijn.

1. Zichtbaar maken wat jarenlang onzichtbaar was

De jury prijst het Digitaal Skills Paspoort omdat het óók die vaardigheden erkent die nooit in een diploma of certificaat hebben gestaan: stage-ervaring, werkervaring, praktijkwijsheid, vakmanschap, veiligheidskennis en vakbekwaamheid. Daarmee doorbreekt het paspoort een van de hardnekkigste structurele problemen van het onderwijs en de arbeidsmarkt: de onderwaardering van praktische skills.

Dit maakt het mogelijk dat een timmerman, monteur of installateur (ook zij die nog in opleiding zijn) niet telkens opnieuw hoeft te beginnen wanneer hij overstapt naar een nieuwe werkgever, sector of regio. Het paspoort erkent wat iemand kan én wat iemand nog kan leren — en dat maakt mobiliteit realistischer, sneller en eerlijker.

2. Betrouwbare en erkende systematiek

De jury waardeert de zorgvuldigheid waarmee Vlandis een betrouwbare, toetsbare en erkende systematiek heeft ontwikkeld. Het paspoort is niet slechts een digitale map met documenten, maar een solide instrument gebaseerd op functiestandaarden, veiligheidstoetsen, opleidingsdata en gevalideerde werkervaring. Daardoor wordt het paspoort serieus genomen door, én samen ontwikkeld mét, werkgevers (zeker óók mkb), beroepsonderwijs, particuliere opleiders en ook veiligheidsinstanties, en zo draagt Vlandis met het DSP bij aan het ontstaan van een gemeenschappelijke taal voor transitie tussen onderwijs en arbeidsmarkt en in de arbeidsmarkt. Precies dat is nodig om een skills-ecosysteem te laten werken.

3. Versterking van vakvaardigheden en vakmanschap

Met het DSP worden vakmensen eigenaar van hun eigen ontwikkeling. Zij kunnen zien waar hun kracht ligt, waar doorgroeikansen zijn en welke opleidingen aansluiten

op hun profiel. Daarmee draagt het project niet alleen bij aan betere matching, maar ook aan loopbaanperspectief, duurzame inzetbaarheid en trots op vakmanschap.

De jury merkt op dat het Digitaal Skills Paspoort niet alleen functionaliteit brengt, maar ook waardering: het zegt tegen vakmensen “jullie kennis en kunde zijn waardevol en professioneel”. Dat heeft maatschappelijke betekenis.

4. Het doorbreken van het systeem

De Crack in the System Award wordt niet uitgereikt aan initiatieven die binnen het bestaande systeem passen, maar aan initiatieven die het systeem openbreken. Dat doet Vlandis op drie niveaus:

- Voor werknemers: minder drempels, meer kansen, meer mobiliteit
- Voor werkgevers: betrouwbare informatie over vaardigheden, sneller inzetbaar personeel
- Voor opleiders: heldere leerroutes, gerichte bijscholing en erkenning van praktijkervaring

Het Digitaal Skills Paspoort laat zien dat je geen dure, theoretische infrastructuur nodig hebt om onderwijs en arbeidsmarkt te verbinden — je hoeft vooral te waarderen wat er al in mensen zit.

5. Van sectoroplossing naar nationale doorbraak

De jury roemt de ambitie van Vlandis om verder te kijken dan één sector. Het paspoort is schaalbaar, overdraagbaar en toepasbaar in meerdere technische en bouwgerelateerde vakgebieden. Daarmee legt Vlandis de fundering voor iets dat Nederland al jaren nodig heeft: een uniforme, praktische, landelijk erkende manier om skills inzichtelijk te maken voor álle vakmensen.

Het getuigt van lef en visie dat Vlandis deze weg niet kiest als pilot in een afgesloten hoek, maar als vliegwiel voor brede transformatie.

Conclusie

Met het Digitaal Skills Paspoort maakt Vlandis zichtbaar wat het systeem jarenlang over het hoofd zag: de waarde van praktische vaardigheden en vakkennis. Het project geeft vakmensen nieuwe kansen, brengt vertrouwen in overstappen, versterkt mobiliteit, en draagt bij aan een eerlijkere Arbeidsmarkt, maar onderzoekt ook óf en hoe dat werkt. Onder andere met promotieonderzoek naar effectieve begeleiding bij het gebruik van het DSP. Vlandis verbindt daarmee onderwijs, opleiding, onderzoek en arbeidsmarkt binnen de bouw- en infrasector.

De jury is daarom van mening dat het Digitaal Skills Paspoort precies verwoordt waar de Crack in the System Award voor staat: een doorbraak in het bestaande ecosysteem die het ecosysteem zelf ook dwingt om mee te veranderen.